

DUTKAMUŠA DIEHTOSUODJEALMMUHUS

EU:a almmolaš diehtosuodjeásahus, 12–14 artihkkal

Diehtu dutkamuššii oassálastiide

Dán čilgehusas govvidat, mo du ja mánát persondieđuid gieđahallat njuoratmánábearrašiid dearvvašvuoda, buresbirgejumi ja bálvalusaid guoskevaš FinMánát (FinLapset)-duitkamušas. Vuolggasajis dutkamuššii oassálastin lea eaktodáhtolaš. Dutnje eaige du bearrašii eai čuoza makkárge negatiivva čuovvumušat, jus it oassálaste dutkamuššii dahje gaskkalduhtát oassálastima dutkamuššii. Jus gaskkalduhtát oassálastima dutkamuššii, ovdal gaskkalduhtima čoaggán materiála sáhtta goittotge ávkástallat dutkamušas. Dán čilgehusa čuoggás 17 muitalat dárkileappot, makkár vuoigatvuodát dus ja du bearrašis leat ja mo sáhtát váikkuhit du ja mánát dieđuid gieđahallamii.

1. Dutkamuša registtardoalli

Dearvvašvuoda ja buresbirgejumi lágádus
PB 30
00271 Helsinki
tel. 029 524 6000

Oktavuodaolbmot dutkamuša guoskevaš áššiin:

Namma: Reija Klemetti
Telefonmmir: 029 524 7265
Šleađgapoastačujuhhus: reija.klemetti@thl.fi

Namma: Maaret Vuorenmaa
Telefonnummir: 029 5247008
Šleađgapoastačujuhhus: maaret.vuorenmaa@thl.fi

2. Govvadás dutkanfidnus ja persondieđuid gieđahallama ulbmil

Dán FinMánát (FinLapset)-dulkamuša mihttomearrin lea čuovvut unna mánáid ja sin bearrašiid buresbirgejumi, dearvvašvuoda ja bálvalanvásáhusaid. Dulkamuša čuožatjoavku lea sulaid 3-6 mánu ahkásaš njuoratmánát ja sin bearrašat Suomas. Dieđut čoggojuvvojit jearahallanskoviiguin mánáid goappat vánhemiin, Kanta-dieđuin ja registaris. Dulkamuša bohtosat almmustahttojuvvojit THL:a neahttabálvalusas, statistihkaraporttain ja dieđalaš almmustahttimiin. Ovttaskas olbmuid ii sáhte identifiseret boadusraporttain. Dulkamušdiehtu ávkástallo mánábearrašiid bálvalusaid ovddideamis, guvllolaš ja riikkaviidosaš mearrádusdihakamis sihke sosiála- ja dearvvašvuodaopolitihka árvoštallamis ja plánemis. Lassidiehtu dulkamušas čujuhhusas thl.fi/finlapset/vauvat.

Dearvvašvuoda ja buresbirgejumi lágádusas lea dutkanlágádussan vejolašvuolta bivdit dán dulkamuššii laktásan dearvvašvuoda ja buresbirgejumi guoskevaš registtardieđuid sierra virgeopmahaččaid ja dearvvašvuodafulahusa ovttadagaid bajásdoallan registariin registtardoalli lobiin. Registtardieđuid geavahit dušše dutkandárkkuhusaide. Registtardieđuid geavahemiin figgat geahpedit vástideaddjái čuohcán losádusa, go registaris lean dieđuin ii dárbbas jearrat vástideaddjis njuolga.

Persondieđut čoggojuvvojit Digi- ja álbmotdiehtovuogádaga (ovddeš Álbmotdiehtoregistarar) diehtovuogádagain (Čujuhugáldu: Álbmotdiehtovuogádaga, Digi- ja álbmotdiehtodoaimmahat PB 123 00541 HELSSET). Telefonnummirat čoggojuvvojit ProFinder (ovddeš LeadCloud) diehtovuogádagain. Persondieđuid ja telefonnummiriid geavahat dušše dulkamii oaivvilduvvon olbmuid oktavuodaváldimii ja

ovdalis máinnašuvvon registtardieđuid ovttahttimii dutkojuvvon olbmo addán jearaldatvástádusaide. Dan maŋŋá go materiála lea ovttahtton Kantas ja registaris ožžojuvvon dihtui de njuolgo dovdaldatdieđut jávkaduvvojit dutkanmateriálas.

Persondieđuin ja čoggojuvvon dutkanmateriálas vástida Dearvvašvuoda ja buresbirgejumi lágádus, mii virgeoapmahažžan seailluha ja gieđahallá dieđuid luohttámuša suollemassandoallama ja diehtosuodjeláhkaásaheami čuovvumiin. Buot dieđuidat gieđahallan olbmui lea jávohisvuodaageatnegasvuoha.

3. Dutkamuša vásttolaš jođiheaddji das vástidan joavku

Dutkamuša vásttolaš jođiheaddjin doaibmá Reija Klemetti.

Čujuhus: PB 30, 00271 Helsset
Telefonnummir: 029 524 6000 (telefonguovddáš)
Šleađgapoastačujuhus: etunimi.sukunimi@thl.fi

4. THL:a diehtosuodjevástideaddji oktavuodađieđut: tietosuoja@thl.fi

5. Dutkamuša čađaheaddjit

Dutkamuša čađaha THL:a Buresbirgejupme-ossodaga Mánáid, nuoraid ja bearrašiid -ovttadat

6. Dutkamuša namma, luondu ja bistin

Dutkamuša namma: FinMánát (FinLapset)-dutkamuš – riikkaviidosašnjuoratmánábearrašiid dutkamuš jagi 2020

- ✓ Geardedutkamuš
- ✓ Čuovvundutkamuš

Dutkamuša vástideaddjiin čoggojuvvon diehtu čoggojuvvo dušše oktii, muhto persondieđut, čoggon materiála dasa gullelaš registtardieđut seailluhuvvojit ja ávkástallojuvvojit mánggaid jagiid dieđučoaggima maŋŋá. Dát dahká vejolažžan ovdamearkan dutkanmateriála registtarčuovvuma. Persondieđut gieđahallojit dušše beare dutkanatnui laktojuvvon registariid ovttahttimiin. Dutkamuša registtarčuovvunmuttu árvvoštallat bistit guokte jagi ja registtardieđuid boahtit dárbbu mielde beaivádit čuovvunmuttu áigge. Čuovvunmuttu maŋŋá dovdaldatdieđut nuppástuhttojuvvojit dakkár hápmái, ahte dieđu čuoáhaga ii sáhte šat identifiseret.

7. Persondieđuid gieđahallama vuoigatvuodaágga

Persondieđuid gieđahallama ágga lea EU:a almmolaš diehtosuodjeásahusa 6 artihkkala 1 čuoggá mielde čuovvovaš:

- ✓ Lágasásahuvvon geatnegasvuoda čuovvun (diehtosuodjeásahusa 6 artihkkala 1 čuoggá c-vuollečuokkis)

8. Hearkkeslunddot persondieđut

Dutkamušas gieđahallat čuovvovaš hearkkeslunddot persondieđuid:

- ✓ Dearvvašvuodađieđut

- √ Rássa ja etnalaš duogáš

Hearkkeslunddot dieđuid gieđahallama vuodđun lea čuovvovaš diehtosuodjeásahusa 9 artihkkala 2 čuoggá dahje diehtosuodjelága 6 §:a čuvvon sierraeaktu:

- √ Gieđahallamis lea ásahuvvonlágas ja dat čuovvu njuolgga registtardoallái ásahuvvon doaimmas

9. Maid persondieđuid dutkamušmateriála sisttisdoallá

Olbmo identifiserendieđut: 3-6 mánu ahkásaš máná persondovddaldat, vanhema namma, oktavuodadieđut, sohkahealli.

Dutkanmateriálas čoggojuvvon dieđut: buresbirgejuvve- ja dearvvašvuodadieđut ja bálvalanvásáhusat.

Registariin čoggojuvvon dieđut:

Riegádan mánáid registtar (máná sohkahealli, riegádandeaddu ja –guhkkodat, dieđut máná veadjimis riegádeami maŋŋá, diagnosain ja máná ožžon biepmus 7 jándora rádjai, dieđut eatni áhpehisvuoda áigge veadjimis, diagnosain, čuovvumiin sihke riegádahttimis ja veadjimis riegádahttima maŋŋá)

Digi- ja álbmotdiehtodoaimmahat (ovddeš Álbmotdiehtoregisttar) (njuoratmáná persondovddaldat ja mánggaohkeáhpehisvuodain njuoratmáná ortnetbustávva, vanhema oktavuodadieđut, riegádanjahki ja –stáhta, sohkahealle, siviilasehtu ja eatnigiella)

Dearvvašvuodafuolahusa dikšunalmmuhusregistarat (dieđut máná buohcceviesso- ja rabasdearvvašvuodafuolahusa galledemiin ja diagnosain)

Áel mieđihan dikšundoarjja-, dálkkasoastin- ja dálkkasbuhtadusdieđut ja máná dihtii mieđihuvvon bearašfriddjavuođat

Kanta-dieđut: mánnái čoggon merkemat Kantai (diagnosat ja doaibmabijut)

10. Makkár gálduin persondieđut čoggojuvvojit

Persondieđut čoggojuvvojit Digi- ja álbmotdiehtovuogádaga (ovddeš Álbmotdiehtoregisttar) diehtovuogádagain (Čujuhusgáldu: Álbmotdiehtovuogádaga, Digi- ja álbmotdiehtodoaimmahat PB 123 00541 HELSSET). Telefonnummirat čoggojuvvojit ProFinder (ovddeš LeadCloud) diehtovuogádagain.

11. Dieđuid sirdin dahje luobaheapmi dutkanjoavkku olggobeallái

Persondieđut eai luobahuvvo dahje sirdojuvvo njuolggaduslaš dutkanjoavkku olggobeallái. Čohkkejuvvon dutkanmateriála, mas persondieđut leat jávkaduvvon, sáhtta luobahit dutkandárkkhusaide dutkanplána ja dohkkehuvvon geavahanlohpeohcamuša čájeheami maŋŋá.

12. Dieđut eai sirdojuvvo dahje luobahuvvo EU:a dahje Eurohpá ekonomiijaguovllu olggobeallái

13. Dutkamušas ii dahko automatiserejuvvon mearrádusdahkan

14. Persondieđuid suddjema prinsihpat

- √ Dieđuid galgá doallat suollemissan.

Diehtovuogádagain gieđahallojuvvon dieđut suddjejuvvojit čuovvovaččat:

- √ geavaheaddjidovddaldat

DUTKAMUŠA

DIEHTOSUODJEALMMUHUS

EU:a almmolaš diehtosuodjeásahus, 12–14 artihkkal

- √ Geavaheami registreren
- √ suollemassátni
- √ Johtima bearráigeahčču

Njuolggo dovddaldatdieđuid gieđahallan:

- √ Njuolggo dovddaldatdieđut jávkaduvvojit analyserenmuttus

15. Persondieđuid gieđahallan dutkamuša nohkama maŋŋá

- √ Dutkamušregisttar arkiverejuvvo: almmá dovddaldatdieđuid Riikkaarkiivii doaisttázii bissovaččat.

16. Registrerejuvvon olbmo vuoigatvuođat ja daid vejolaš ráddjen

Diehtosuodjeláhkaásaheapmi dáhkida dutkama vuollásaš olbmui dihto vuoigatvuođaid, maiguin dutkojuvvon sáhttá sihkkarastit vuodđovuogitvuođaide gullevaš priváhta suoji ollašuvvama. **Jus dutkojuvvon háliida geavahit rievttis, váldde oktavuoda** kirjaamo@thl.fi.

Vuoigatvuohta beassat dieđuide (diehtosuodjeásahusa 15 artihkal)

Dus lea vuoigatvuohta oazžut dieđu das, gieđahaljitgo su persondieđut dutkamušas ja maid persondieđuid dutkamušas gieđahallet. Sáhtát maiddái háliidettiin bivdit kopiija gieđahallama vuollásaš persondieđuin.

Vuoigatvuohta dieđuid vuigemii (diehtosuodjeásahusa 16 artihkal)

Jus gieđahallama vuollásaš persondieđuin leat váilevuođat dahje feaillat, dus lea riekti bivdit daid vuigema ja dievasmahttima.

Vuoigatvuohta dieđuid jávkadeapmái (diehtosuodjeásahusa 17 artihkal)

Dus lea riekti gáibidit dieđuidat jávkadeami čuovvovaš dáhpáhusain:

- a) persondieđuid ii dárbbas šat daidda ulbmiliidda, maid várás dat čoggojuvvojedje dahje maid várás daid muđuid gieđahalle
- b) biehttalat miehtama, masa gieđahallan lea vuodđuduvvan, iige gieđahallamii leat eará lágalaš ágga
- c) vuostálasttát gieđahallama iige gieđahallamii leat šat ákkastallojuvvon sivva
- d) persondieđuid leat gieđahallan lága vuostá; dahje
- e) persondieđuid galgá jávkadit uniovnna riektái dahje lahttostáhta láhkaásaheapmái vuodđuduvvan registtardoallái heivehuvvon lágasásahuvvon geatnegasvuođaid čuovvuma várás.

Vuoigatvuođain spiehkaseapmi

Dán čuoggás **16 Mat vuoigatvuođat dus leat ja vuoigatvuođain spiehkaseapmi** govviduvvon vuoigatvuođain sáhttá spiehkasis diehtosuoji guoskevaš láhkaásaheami čuvvon ákkain dan bokte, go vuoigatvuođat estet dieđalaš dahje historjjálaš dutkanulbmila dahje statistihkalaš ulbmila fáhtema dahje dahket dasa stuorra váttisvuođa. Dárbbu spiehkasis vuoigatvuođain árvoštallet álo dáhpáhusa bokte

Váiddačujuhus

Dus lea vuoigatvuohta dahkat váidaga diehtosuodjeáittardeaddji doaimmahakii, jus oainnát, ahte du persondieđuid gieđahallamis leat rihkkon diehtosuodjeláhkaásaheami mii lea fámus.

Oktavuodadieđut:

Diehtosuodjeáittardeaddji doaimmahat

Galledančujuhus: Ratapihantie 9, 6. grd, 00520 Helsinki

Poastačujuhus: PL 800, 00521 Helsinki

Telefonguovddáš: 029 56 66700

Fákša: 029 56 66735

Šleađgapoasta: tietosuoja@om.fi